

China de teracotă

Te simți suficient de viteaz ca să te plimbi printre 8.000 de soldați înarmați până-n dinți? O poți face în Xian, dar rămâi cu ochii-n patru, pericolul pândește la orice pas!

De Diana-Florina Cosmin

Cum ai putea să comunici cu un războinic chinez, în uniformă militară, când nu-i vorbești limba? O variantă ar fi să te apropii de el, cu pași mici și cu respectul convenit pentru rangul său, încercând să nu faci nici o mișcare bruscă și să nu-l provoci sau să sperii calul pe care-l ține de căpăstru. În momentul în care vă veți afla față în față, adună-ți tot curajul și ridică-ți privirea, astfel încât să-l privești direct în ochi, oricât de intimidantă ar fi uitătura lui de război-

nic. Încearcă să-i fixezi privirea timp de un minut, apoi să-i analizezi, atent, fiecare linie a feței. Combinația de trăsături chinezești și mongole, privirea aspră, obrazul brăzdat de urmele unor bătălii din care a ieșit, cu siguranță, învingător.

Te gândești că n-ai vrea să fi fost în pielea inamicilor lui... Au trecut mai mult de zece minute de când stați față în față și încă ești prea fascinat ca să te desprinzi? Atunci trage aer adânc în piept și amintește-ți că mai ai de văzut încă vreo câteva mii de soldați din teracotă. Sunt soldații sculptați în

piatră, în urmă cu 2.000 de ani, pe care îi adăpostește în prezent unul dintre cele mai faimoase muzee din China.

ARMATA DE APOI. Plecând dis-de-diminează din orașul chinez Xian, vei ajunge în ascunzătoarea secretă a „Armatei de teracotă a împăratului Qin“ după doar o jumătate de oră de mers cu mașina. Chiar dacă la sfârșitul verii este cald și umed în provincia chineză Shaanxi, când intri în muzeul „Armatei de Teracotă“ te iau niște fiori reci pe șira spinării. O armată completă, „plămădită“ din teracotă, cu soldați pedestri, luptători de cavalerie, cai și care de luptă, precum și un alai cu „oameni de curte“ - muzicieni și bufoni - se va perinda în fața ochilor tăi.

Deși majoritatea arată intact, ca scoși din cutie, toți sunt mai „bătrâni“ decât crezi: au peste 2.000 de ani vechime. Din adâncurile pământului, cei aproape 8.000 de soldați sunt readuși la viață de săpăturile arheologilor (o nouă explorare a început în luna iunie a acestui an), pentru a spune povestea incredibilă a primului împărat chinez - Qin - de la care se trage însăși denumirea de „China“. În anul 246 î.Hr, Qin a început construcția unei „armate pentru viața de apoi“, la a cărei realizare au lucrat 700.000 de oameni, timp de aproape 40 de ani. Ce poate fi atât de grozav la o armată

de teracotă? - ai putea să te revolți, dacă nu ai avut ocazia să vezi niciodată de aproape vreunul. Ei bine, materialul din care sunt construiți soldații - teracota - este singurul element care diferențiază gigantica lucrare de o armată vie... în carne și oase. Din cei peste 8.000 de oșteni, nu există doi care să aibă același chip sau aceeași expresie a feței. Fie că e zâmbitor, încruntat, trist sau afișează o mină războinică, fiecare luptător este unic în felul său. Poate fi tânăr, bătrân sau între două vârste, poate fi un simplu soldat sau chiar un general de armată, iar în funcție de zona în care a fost descoperit, poartă trăsăturile rasiale specifice.

Spre exemplu, soldații orientați spre sud, către granița cu Mongolia, au o identitate rasială aparte față de ceilalți, cu o formă diferită a ochilor și obraji mult mai bine pronunțați, trăsături tipic mongole. Până și calul care îl însoțește pe un luptător poate da semne că este blând, nărzăv sau doar ascultător. Pentru că, da... chiar și cei 520 de cai ai „Armatei de teracotă” au expresii faciale diferite unul față de celălalt. În plus, pentru veridicitate, toate săbiile sau pumnalele cu care sunt înarmați soldații sunt arme adevărate, de la anul 246 î.Hr, și nu replici construite din teracotă. Nu vrem să te speriem, dar ai grijă! Chiar și după 2.000 de ani, lamele săbiilor au rămas la fel de ascuțite, fiind tratate de către meșterii originali cu o substanță care să le conserve în timp. Plimbându-te prin mijlocul unei armate „câtă frunză și iarbă”, rațiunea îți spune să admiri „cea de-a opta minune a lumii”, cum a fost numit locul descoperirii. Instinctul și trăirile interioare în schimb îți dictează să fii vigilent și să-ți păzești spatele, de parcă miile de cavaleri ar putea prinde oricând viață și ar întoarce armele împotriva ta.

MISTERUL PIRAMIDEI. Armata celor 8.000 de soldați nu reprezintă altceva decât efectivul de apărare, în viața de apoi, a celei mai importante creații a împăratului Qin: propria sa piramidă. Cu o înălțime de 76 de metri și o suprafață de aproape 350 de metri pătrați, piramida-mausoleu ascunde mormântul împăratului și face obiectul a numeroase legende. Cea mai cunoscută relatare îi aparține istoricului Sima Qian, care consemna, în jurul anului 104 î.Hr, că acesta a fost îngropat cu o replică miniaturală a Universului. În loc de planete, pe „cerul” piramidei s-au folosit pietre prețioase, în

LEGENDA ARMATEI DE 2.000 DE ANI

Situl arheologic din apropiere de Xian mai ascunde încă multe secrete.

» Armata de teracotă a Chinei a fost considerată o legendă până în 1974, când un grup de fermieri care săpau în zona respectivă a descoperit, din întâmplare, capul primului soldat din teracotă. Acest eveniment le-a schimbat viața respectivilor fermieri, transformându-i în autori de cărți care își petrec vremea în jurul muzeului, dând autografe turiștilor.

» Deși au o vechime de 2.000 de ani, procesul de fabricație al soldaților a urmat principiul unei linii de asamblare moderne. În locul unui singur meșter care să lucreze la câte o statueta, au fost realizate mai întâi „părțile componente”: brațe, picioare, și capete, soldații fiind „asamblați” ulterior.

» În 2007, o expoziție cuprinzând 120 de soldați, cai, care de luptă și obiecte mai mici găsite în jurul mormântului împăratului a fost adusă de la Xian la British Museum, în Londra, pe o durată de nouă luni. Biletele s-au vândut în doar câteva minute, iar cozile au fost atât de mari încât oficialii muzeului s-au văzut nevoiți să închidă porțile în fața miilor de oameni atrași de misterul împăratului Qin. În afara de expoziția „Regelul Tutankamon”, din 1972, care cuprindea o parte din obiectele care fac parte din tezaurul regelui egiptean, nici o altă expoziție din istoria British Museum nu a atins succesul „Armatei de Teracotă a Chinei”.

loc de stele au fost prinse perle adevărate, iar râurile și oceanele lumii au fost reproduse prin mercur lichid. Deși, pentru secolul I î.Hr, asemenea ipoteze ar putea părea doar un basm, cercetările științifice de dată recentă par să indice, din ce în ce mai evident, că scrierile lui Sima Qian ar putea fi o cronică a realității. Solul din jurul Muntelui Lischan, în care se află mormântul lui Qin, conține o cantitate de mercur anormal de mare, un fenomen care - dacă nu credeți varianta lui Sima Qian - nu și-a găsit încă o explicație științifică.

DINCOLO DE ARMATE. Cel mai apropiat oraș, Xian, este una dintre cele patru capitale ale Chinei antice, unde ai de văzut și alte locuri încărcate de istorie, nu doar cele legate de împăratul Qin, deși acestea din urmă fac deliciul a aproape trei milioane de turiști anual. Merită să arunci o privire și unui templu budist mai „tânăr” decât armata lui Qin - de „doar” 1.000 de ani vechime - cu un nume inedit: Pagoda Marii Gâște Sălbatice.

Nu uita că te afli în „patria” mărunțurilor strălucitoare sau licioase. În Xian „domnesc”, bineînțeles, reproduceri ale soldaților de teracotă, cele mai multe provenind de la fabrica din zonă, care produce soldații... pe bandă rulantă. Poți găsi orice, de la miniaturi de cinci centimetri până la statuete în mărime naturală (de 1,83 metri înălțime), pe care negustorii chinezi ți le pot expedia, par avion, direct în livingul casei tale. Prețurile variază de la câțiva dolari până la câteva mii. Nu te grăbi să-ți umpli bagajele cu suveniruri, oricât de mult te-ar fi impresionat armata de teracotă. Este adevărat că piramida împăratului Qin poate fi admirată doar din exterior - pentru că nu s-a găsit încă posibilitatea de a o explora fără a distruge minunățiile dinăuntru - însă ritmul cercetărilor științifice este promițător. Așadar, limitează-te la un singur soldat de teracotă - ai grijă să nu plătești mai mult decât face! - și lasă restul pentru următoarea ta vizită în Xian, când - cine știe? - poate vei admira cu proprii ochi însuși „Universul” lui Qin, decorat cu pietre prețioase și perle. Și - pentru că avem încredere deplină în flerul negustoresc al chinezilor - atunci vei putea duce acasă, ca suvenir, propriul tău „Univers în miniatură”, confecționat din plastic și cu nelipsita etichetă „Made in China”! **F**